

Błażej Muzolf

Piotrków Trybunalski, ul. Pijarska

Informator Archeologiczny : badania 17, 204-205

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wyn. polebilis na uchylenie w obrębie dziedzińca i siłni wzniesienia:

- przebieg przekroju nawierzchni sąsiadujących między sobą /siecia wapienna/ a obecnym poziomem dziedzińca i siłni. Odkryto 6 poziomów użytkowych od końca XIX do schyłku XX w., warstwę nawierzchniową muru obronnego z pocz. XV wieku, szereg warstw budowlanych, nawierzchniowych od XVI do końca XIX wieku, warstwę pożarową z XVI wieku,
- fragmentu średniowiecznego muru obronnego z 1 poł. XV wieku, którego odkrycie pozwala na uzupełnienie rekonstrukcji w II fazie rozbiłowy zamku dolnego,
- dwóch fragmentów muru obronnego z końca XV wieku potwierdzających hipotezę o zasięgu północno-wschodniego muru obronnego w latach 1470 - 1487,
- fundamentowych partii murów nowożytnych związanych z budową nowej bramy i fortyfikowanego sadzawka z lat 1595 - 1604.

Kontynuacja badań archeologicznych były prace geologiczno-górnicze prowadzona pod nadzorem archeologicznym w kwaterach zamku górnego, gdzie odkryto wykuty w skale początek nieokodowanej wyściełki, która miała umożliwić wyjście poza mury zamku na najbardziej niedostępną północny stok wzgórza zamkowego. Wg roboczych ustaleń kwatera wyściełki rozpoczęła i wkrótce przerwano na przełomie XV i XVI w.

PIOTRKOŃ TRYBUNAJSKI
ul. Piłarska

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Łodzi

Badania prowadził mgr Błażej Musolf. Finansowała Dyrekcja
Rozbudowy Miast i Osiedli Wsijskich w Piotrkowie Tryb.
Czwarty sezon badań. Miasto /XIII - XX w./.

Badania kontynuowano na skwerze przy ul. Piłarskiej i Łaziennej Mokrej. Wykop o wymiarach 9 x 5 m usytuowano prostopadle do wykopu I/sezonu w 1979 r./ przewidując nim przedłużenie osi ul. Łaziennej Mokrej.

Celem badań było uzyskanie odpowiedzi na pytanie:

- ustalenie oszkowitych wymiarów fundamentów kamieniolzki z częściowo zachowanym sklepieniem boczowym, odkrytych w wyk. I,
- ustalić hipotetyczną szerokość działości budowlanej,
- stwierdzić, czy ul. Łazienka Mokre łączyła się z ul. Podmurową,
- rozpoznać nawierzchnie przedlokacyjne.

Chcieliśmy również uzyskać dalsze dane dotyczące rozwoju i zabudowy badanego obszaru oraz informacji odnoszące się zarówno do poziomu wytwórczości rzemieślniczej, jak i poziomu życia mieszkańców miasta.

Eksploatacja warstw dostarczyła bardzo dużej liczby materiału ruchomego /22 tys. sztuk/ w głównej mierze materiału ceramicznego - naczyń, jak i kafli. Wśród obiektów nieruchomych są uwagę zasługują relikty podstawy płaszcza kopułowego o ceglanych obmurowaniu wlotu do paleniska i śladach po terdziałach rzmecniających gliniane ściągany nad paleniskiem. Płec ten, nie związany konstrukcyjnie z sądnym obiektem, wydatowano materiałem ceramicznym i keflowym na koniec XVI/początek XVII wieku. Pozyskano również bardzo bogaty zestaw form naczyń ceramicznych z warstw wysypiskowych wypełniających zgliszczu obiektu drewnianego. Datowanie tych warstw obejmuje cały XVI wiek. Do najciekawszych odkryć należy: odstonięcie części drewnianego podpiwniczenia w konstrukcji szkieletowo-rumowej zniszczonego przez pożar, z jego wysypiska wydobyto między innymi talazny topór, komplet okuć wraz z mechanizmem zamka do drzwi /?/ oraz kłódkę z tkwiącym w niej kluczkiem. Ponadto wydobyto ponad 2500 fragmentów ceramicznych, w tym około 2000 fragmentów kafli, z których udało się zrekonstruować blisko 40 całych kafli /wymary rzędu 36 x 16 x 18 - 37 x 20 x 15,5 bądź 35 x 18 x 17 bądź 34 x 14 x 13 cm- wys.szer.głębokość/. Wiele egzemplarzy powtarza się. Przedstawiają one głównie aniołów - tarozowników typu bodzentyńskiego z herbem Królestwa Polskiego i herbem Jastrzębiec w architektonicznych obramowaniach, elementy roślinne i architektoniczne, jak również sceny kultu, np. Archanioła Michała czy też świętego św. Sebastiana. Cały ten zespół kafli możemy wydatować dzięki analogiom stylistycznym, jak i podobnym analizacjom na 4 ćw. XV w. Grupie tej towarzyszą pojedyncze egzemplarze kafli z pocz. i ćw. XVI w., m.in. kafle z siedzącym

króćca, a młodzieńcem, a helowarszyskami. Kafle te prezentują konstrukcyjnie trzy typy podłogowe: kafle o kołnierzu ramowym zdwojonym, kafle misowe i kafle o kołnierzu trójkątnym, będące analizis-kiem sporządzonym. Czas zniszczenia obiektu to najpewniej drugie dziesięciolecie XVI w. natomiast początek jego egzystencji to najpewniej przełom 3 i 4 dw. XV wieku. Warstwy datowane poniżej poł. XV wieku uległy zniszczeniu przez późniejszą zabudowę terasu.

Komitet eksploracji wykopu przy ul. Fijańskiej zamyka I etap badań terenowych miasta.

ŁŁOCK
Staromiejski Zespół
Zabytkowy

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział Warszawa

Badania prowadzi? mgr Dariusz Makowski /autor sprawozdania/,
mgr Byszard Cędrowski. Finansuje WKZ w Łłocku. Drugi sezon
badań. Miasto średowieczne /pocz. XIV - XI w./.

Badania archeologiczne związane są z rewitalizacją Starego Miasta w Łłocku. W roku bieżącym zakreślono badania na stanowisku I przy ul. Stanisława Małachowskiego 2. Lokalizacja wykopów archeologicznych w tym miejscu pozwala na analizę rozwoju zabudowy działki miejskiej o podzielnym prawie własności pomiędzy mieszczan łłockich i Kapitułę Katedralną. W wykopach IG, IIA, IIB, III o łącznej powierzchni 170 m² i głębokości 4 m odkryto: trzy chaty w konstrukcji zrębowej, w tym jedna z zachowaną podłogą; obiekt gospodarczy w konstrukcji słupowej; trzy półkolumny; drewniane naszczenia podwórka; jamę garbarską z zachowanymi resztkami włośna zwierzęcego; studnię, dwa piece ceglano-murwane, fundamenty spalonego domu w konstrukcji szachulcowej; srożak domu murwanego - ceglano-murwanego w wątku polskim.

Stanowisko datowane jest od poł. XIV w. do końca XVI w.

Rozpoczęto prace wykopaliskowe na stanowisku II przy ul. Stanisława Małachowskiego róg Placu Karo-iego Nowotki /dawny rynek/, oraz na stanowisku III pomiędzy ul. Kwiatka a Placem 13 Straconych. Na stanowisku II badano rozwój zabudowy przyrykowej działki mieszczańskiej. Otworzono tu wykop IV o pow. 90 m² i głębokości do 5 m. Odkryto półkolumnę, studnię ceglano, fundamenty kamienne i ceglano obieków murwanym. Stanowisko datowane jest na koniec X w.

Na stanowisku III zamierzamy przebadac najstarsze relikty osadnictwa na terenie miasta, przebieg miejskich murów obronnych oraz powstanie i rozwój zabudowy wewnątrz murów miejskich. Otworzono tu wykop V o powierzchni 120 m² i odsłonięto fundamenty i przylegania kamienio-mieszczańskich z XIII-XI w.

Uzyskano blisko 20000 zabytków ruchomych, w tym ponad połowa to zabytki skórzane.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Pracowni Archeologiczno-Konserwatorskiej PP PKZ
Warszawa ul. Bugaj 1.

Badania będą kontynuowane.

PODEGRÓDZIE
woj. nowosądeckie
Stawosko 9

patrz okres wpływu rzymskich

POJA GRONWALDU, gm. Stębarsk
woj. olsztyńskie
Stawoska 24, 26

Polskie Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Polski Środkowej
w Łodzi

Badania prowadzi? doc.dr hab. Andrzej Nowakowski przy współ-
udziale: dr.dr. Marianna Głowska i Edzysławy Wawrzonowkiej
/autorka sprawozdania/ oraz mgr.mgr. Jolanty Daszkowskiej,
Katarzyna Lewandowska i Witolda Świętosławskiego. Finansował
Urząd Wojewódzki w Olsztynie. Trzeci sezon badań. Pobjo-
wisko bitwy a 1410 r.